

“Je moet gaan, mijn liefste, je moet gaan! Voor mij ben je het mooiste dat er bestaat en ik wil niet dat het mooiste en liefste dat ik ken, vernietigd wordt. Doe het, ga! Morgenvroeg kom ik je halen.”

Hij heeft zich met tranen in zijn ogen van haar losgemaakt en is gaan doen wat hij moet doen: koffers pakken, kleding van zijn vader en moeder, twee dure bontjassen met bijpassende hoeden heeft hij uit de kast gehaald. Zijn moeder helpt hem bij het verzamelen van alle spullen voor de bange familie die angstig wacht op de dingen die gaan komen. Samen brengen moeder en zoon alle bij elkaar gevonden kleding, toiletspullen en de geldige reispapieren in het schemerdonker naar het kleine huis achter de fabriek. Het huis dat niet meer is dan een eenvoudig onderkomen, met simpele sanitaire voorzieningen. De moeder van Kurt heeft het huis bewaakt en haar levende have gevoed. Niemand kan het weten, niemand kan het zien dat de kleine Joodse familie daar verborgen zit en toch merkt de kruidenier op dat sinds hun zoon in dienst is ze wel erg veel boodschappen meeneemt voor twee personen, ze eten toch niet zoveel of krijgt ze vaak visite?

De volgende ochtend staat de kleine familie klaar, uitgedost in de kleding van de ouders van Kurt voelen ze zich een vreemdeling in hun eigen vel. Emma's ogen zijn rood van het huilen, haar moeders gezicht staat strak van de spanning en haar vader loopt zenuwachtig de kleine kamer op en neer in het vreemde kostuum van zijn baas. Ze hebben geen andere keuze dan om nu met geldige papieren de grens over te gaan, willen ze zelf en de familie die hen heeft opgenomen het er levend vanaf brengen. Ze wachten gespannen op Kurt die met hen tot de grens zal gaan.

Bijna had de komst van zijn oom roet in het eten gegooid, zijn oom, de broer van vader, die als General Major bij de Wehrmacht zijn dagen vult met het afblaffen van ondergeschikten. Kurt heeft hem uitvoerig begroet en zijn moeder heeft de logeerkamer in orde gemaakt, oom blijft een paar dagen. Qua postuur verschillen de mannen niet veel en een ingeving doet Kurt besluiten het uniform van zijn oom te gebruiken voor de vlucht van zijn liefste. De oom die nog op één oor ligt en zijn tenue hopelijk de eerste uren niet zal missen tijdens zijn vrije dagen.

Ze gaan, Emma's gezichtje is klein en wit, de gezichten van Kurts ouders staan gespannen als ze afscheid nemen van de mensen die, gehuld in de

voor hen vreemde kleding, met de trein naar Bazel zullen reizen. Ze spreken niet veel onderweg, het ritme van de trein vult hun hoofd, de eentonige cadans lijkt op de hartslag naar een nieuw leven. Kurt kijkt naar het gezichtje van het liefste dat hij loslaat, laat gaan om te leven. Hij wordt nauwelijks gehinderd door controleurs die bij het zien van de gouden onderscheidingstekens op zijn geleende uniform, snel doorlopen. Met de kersverse General Major aan hun zijde komt de kleine familie ongehinderd door de controle.

Emma staat op het laatste moment nog voor hem, hij glimlacht naar haar. "Gaan, liefste, nu, voordat ze argwaan krijgen en denk eraan, neem mij met je mee als een mooie herinnering." Ze draait zich om met een grimas die een lach moet voorstellen en loopt dapper en gespannen met haar ouders door de controle, militairen die hen met een zwaai de geldige reispapieren teruggeven en hen knikkend een mooi verblijf toewensen.

Nog één blik en weg zijn ze.

Hij draait zich om en salueert naar de in stramme houding springende soldaten die het station bewaken, reist terug naar zijn ouderlijk huis en hangt het uniform van zijn oom in de strijkkamer, mocht oom zijn tenue zoeken dan is het op een plek waar hij geen bezwaar tegen kan hebben.

Zijn moeder kijkt hem aan als hij op punt van vertrekken staat en met een klein gebaar laat hij haar weten dat de familie Meyer veilig is. Oom heeft zijn uniform niet gemist en prijst zijn schoonzuster voor het strijken van zijn pantalon met haarscherpe vouwen.

Terug op de kazerne moet Kurt zijn spullen pakken en wordt hij voor een periode in Linz gestationeerd.

Zijn moeder maakt het huisje achter de fabriek schoon, ruimt alles op wat maar doet denken aan de familie Meyer. Als ze klaar is ruikt het naar groene zeep en heeft het huisje zijn ziel verloren, schoongepoetst, weggepoetst is de liefde van het huis met het vertrek van het kleine gezin.

Niet veel later komt er controle, toeval... of hebben mensen toch iets gezien en doorgegeven aan de SS?

Ze komen met veel lawaai binnen en zijn op zoek naar drie mensen, misschien een Joodse familie?

De ouders van Kurt houden zich heel dom, inmiddels wijs geworden door informatie over represailles, hardgrondige verhoren, gevangenisstraffen en

executies. De moeder neemt de heren mee naar het kleine huisje, zodat ze kunnen zien dat daar niets verborgen wordt. Ze ruikt de dadendrang van de speurende heren die willen scoren voor hun partij en bij het vinden van slachtoffers loopt het kwijl ze bijna uit hun mond alsof ze de gevonden buit willen verscheuren. Daarna onderwerpen ze de benedenverdieping van het grote huis aan hun speuractie en zijn teleurgesteld als zelfs onder het kruipluik geen afdrucken van vluchtende voetstappen te vinden zijn. Dan de trap op waar de zoekactie op de bovenverdieping begint en ze tegen de broer van Kurts vader aanlopen die voor zijn vertrek in vol tenue staat. De General Major neemt direct het heft in handen en in niet veel meer dan twee tellen staan de heren buiten, met verontschuldigen in alle talen. Ze stotteren nog als ze buiten op straat staan en hun hakken voor niemand tegen elkaar slaan, want geen van de familieleden doet hen uitgeleide.

“Joden,” heeft de General Major geroepen, “denken jullie dat ik met Joden op pad ben geweest? Zijn jullie gek geworden, eruit!”

Rood aangelopen door de storing en de veronderstelling dat zijn familie iets zou kunnen ondernemen dat tegen het regiem ingaat, komt hij naar beneden en verzekert zijn broer dat hij melding zal maken van deze inbreuk op hun en vooral zijn privéleven. Met de aangifte van oom wordt ook de vage verdenking tegen Kurt van de ontvreemding van de reispapieren tenietgedaan en zoeken ze op de administratie nog steeds naar de drie ontbrekende reisdocumenten, want Gründlichkeit blijft het motto en ze zullen unbedingt degene vinden die hen heeft bedonderd.

Kurts moeder doet haar boodschappen voorlopig bij een andere kruidenier en hoopt op bericht uit Amerika. Maar nee, de familie Meyer stuurt geen kaartje vanuit Amerika om te laten weten dat ze goed bij hun familie zijn aangekomen, ze weten wat er in Duitsland gebeurt en willen hun beschermers niet in gevaar brengen.

Kurt blijft niet lang in Linz, nadat in mei 1940 Frankrijk door de Duitsers is bezet, wordt hij overgeplaatst naar het fort bij Pontarlier, daar krijgt hij een functie op het treinstation om arbeiders aan te sturen, de grensbewaking op te zetten en reisdocumenten binnen dat bezette deel van Frankrijk uit te geven. Zijn kennis van de Franse taal heeft hem deze post opgeleverd, Duitsers spreken niet over de grens, Duits is wat ze kennen en dat moet iedereen verstaan en als iets niet duidelijk is, schreeuwt men gewoonlijk